

Jaarverslag 2025 plus plannen 2026

1. Inleiding

De insectenwerkgroep is een samenwerkingsverband tussen KNNV, IVN en BBC (Bredaas Bijenhouders Collectief). Dit verslag 2025 en de plannen 2026 zijn in overleg tot stand gekomen.

Aziatisch lieveheersbeestje foto: Aad van Diemen

1 Bijen

De BBC organiseerde met andere organisaties een tentoonstelling over 100 jaar Imkerij in de regio Breda in het Prinsenhags Museum. Daarin ook veel aandacht voor biodiversiteit inclusief wilde bijen. Tijdens de tien openingsmiddagen van 13-17 uur zijn 600 bezoekers verwelkomd.

Er is twee maal een overleg geweest met de vereniging Markdal over het bijvriendelijk inrichten van het Markdal.

Op alle heideterreinen rond Breda zijn de typische heidesoorten onder de bijen nagenoeg verdwenen.

Op deze terreinen gaat het ook met andere insectengroepen slecht.

Er zijn twee insecten-publiekswandelingen gehouden: Gilzewouwerbeek, Strijbeek met in totaal 55 deelnemers.

Voor IVN-gidsen was weer een insectenmiddag in de Oranjepolder gepland. Deze is vanwege het lage aantal aanmeldingen afgelast.

Akkerhommel foto: Aad van Diemen

2.2 Dagvlinders

Op de tentoonstelling over '100 jaar Imkerij in Breda' in het Prinsenhaags Museum was ook aandacht voor dagvlinders.

2.3 Nachtvlinders

De nachtvlinder- en vleermuisnacht Oranjepolder met presentaties telde 30 deelnemers. Die op de Pannenhoeve 23 deelnemers.

3. Inventarisaties

3.1 Vlindermonitoring:

Op 15 december was een overleg met de vlinder- en libellentellers over de ervaringen van het voorafgaande jaar en de plannen voor 2026.

Door leden van onze verenigingen wordt op 23 vlindertelroutes geteld door 17 personen volgens de methode van de Vlinderstichting. Het merendeel daarvan in de gemeente Breda; er zijn twee vlindertelroutes in Etten-Leur en één in Oosterhout.

Zeven van de telroutes zijn in 2024 nieuw gestart na ingemeten te zijn. Het tellen op één route is gestopt; daarvoor is waarschijnlijk een nieuwe teller gevonden. In 2025 wordt gestart met twee nieuwe routes op de Galderse Heide (Breda).

Het tellen in Breda gaat in overleg met de gemeente. Breda heeft een aantal telroutes ingericht in overleg met de Vlinderstichting. Doel is het beheer van de betreffende gebieden te optimaliseren. De meeste van deze nieuwe routes worden geteld voor Raymond van Breemen (gem. Breda).

Staartblauwtje foto: Lieneke Steijn

Er worden ook vlindertellingen gedaan voor Staatsbosbeheer in Boswachterij Dorst en het Mastbos.

De nieuwe teller Lieneke Steijn meldt twee bijzondere vondsten, gezien buiten haar route : het staartblauwtje in het Markdal en de grote weerschijnvlinder in het Ulvenhoutse Voorbos.

Grote weerschijnvlinder foto: Lieneke Steijn

3.2 Nachtvlindermonitoring:

De werkgroep Nachtvlinders van de KNNV inventariseert elke laatste maandagavond van de maand. De coördinatie wordt gedaan door Jacques Rovers en Eric-Jan Beenackers. In 2025 op het terrein van boerderij Wolfslaar naast het educatieve gebouw. Dat gebeurt met een verlicht wit laken met een UV-lamp en enkele nachtvlindervallen. De waarnemingen worden genoteerd op waarneming.nl en doorgegeven aan de vlinderstichting.

In het kader van Nachtvlinderenacht is een nachtvlinderavond gehouden op vrijdag 22 augustus.

Er zijn ook enkele individuele leden die in hun tuin nachtvlinders inventariseren en doorgeven aan de vlinderstichting

IVN-tuin Oranjepolder doet mee met het meetnet Nachtvlinders van de Vlinderstichting.

3.3 Libellenmonitoring:

Na de libellencursus in 2022 zijn binnen de gemeente Breda inventarisatieroutes uitgezet in overleg met de Vlinderstichting. De inventarisatie van drie van deze routes wordt gedaan door deelnemers van de cursus. Op de overige routes wordt geteld door Raymond van Bremen (gem. Breda). Het streven is meer personen te vinden die op één van deze routes gaan inventariseren. Zie plannen 2026.

3.4 Bijen- en wespenmonitoring:

De monitoring van bijen, wespen en vlinders aan de Nieuwe Mark is in 2025 weer opgepakt en er is verslag uitgebracht aan de gemeente. Vergeleken met 2024 is het aantal soorten bijen verdrievoudigd. Wespen en vlinders blijven wat achter, daarentegen nemen vooral zweefvliegen nogal toe.

Sluipwesp (*Ichneumon xanthorius*) Foto: Aad van Diemen

4. Insecten overig

In het IVN-blad Natuursignalen verschijnt elke keer een artikel over insecten.

Website Stadsplanten.nl. Aan de auteurs is gevraagd bij de behandeling van een plant ook aandacht te geven aan bijbehorende insecten. Dat wordt regelmatig gedaan.

Op 24 mei is een workshop mieren: lezing en excursie, gegeven door Jos Kersemakers van de Bosgroep Zuid-Nederland.

5. Plannen 2026

5.1 Bijen

Drie insectenwandelingen voor publiek in juli en augustus 2026. Een insectenwandeling voor gidsen in Heusdenhout rond die tijd.

In 2026 zal de inventarisatie van insecten langs de Nieuwe Mark worden voortgezet.

5.2 Vlinders en libellen

Telroutes:

We starten weer met een overleg met de vlinder- en libellentellers over de ervaringen van 2026 en de plannen voor 2027.

Dezelfde vlinderroutes en libellenroutes zullen worden geïnventariseerd en zo mogelijk uitgebreid met nieuwe routes als we daar belangstellenden voor kunnen vinden. Het plan is een korte cursus libellen te geven met twee excursies in het voorjaar en in de zomer. Voor de gemeente Breda worden libellen geïnventariseerd op vaste routes. Het doel is leden te vinden die daaraan een bijdrage willen leveren.

Groot koolwitje foto: Aad van Diemen

Nachtvlinders

Ook in 2026 worden op elke laatste maandagavond van het jaar nachtvlinderavonden georganiseerd door de werkgroep nachtvlinders van de KNNV. De start is in de maand maart. Het telgebied wordt nog vastgesteld.

Op vrijdagavond 17 juli wordt op deze locatie een inventarisatie van nachtvlinders georganiseerd in

het kader van de Nationale Nachtvliedernacht. Het IVN doet dat in de Oranjepolder en op de Pannenhoeft.

Vlinders en andere insecten

Er wordt een vlinderkursus voorbereid vanuit de KNNV, te starten in 2027, met ook algemene aandacht voor insecten en zo mogelijke deeltkursussen en/of workshops voor andere soortgroepen.

Libellen

april: een libellenlezing met excursies in mei/juni en augustus

5.3 Insecten algemeen

mei: postenwandeling in de Oranjepolder met aandacht voor insecten.

juni: wandeling Heemtuin Rucphen met kraam/ Open tuinendag, ook aandacht voor insecten.

juni: postenwandeling in Princenhage ism Plukroute met aandacht voor insecten.

augustus: Heusdenhout/ insectenwandeling.

augustus: in overleg met Plukroute om samen wandeling te organiseren, zeker ruimte voor insecten, mogelijk hoofdthema.

augustus: insectenmiddag voor gidsen in Heusdenhout

5.4 Aandacht op onze media voor:

- Nationale bijentelling 16 t/m 20 april 2026
- Nachtvliedernacht 17 en 18 juli 2026
- Nationale tuinvliedertelling 17 t/m 19 juli 2026
- Landelijke dag Vlinderstichting 7 maart
- Landelijke insectendag: 7 februari

Kegelbijvlieg foto: Aad van Diemen

